

Szövetkezés

Felelős szerkesztő:
Fekete György

rendkívüli kiadása

Megjelenik
16.000 példányban

OLVASÓINKHOZ!

Tudjuk, hogy a nyári nagy munkaidőben szövetkezeteink gazdagjai nem igen érnek rá az újságolvasásra. Eppen ezért a nyár folyamán szüneteltettük „Szövetkezés” lapunk rendkívüli számát, a „képes szövetkezeti taglapot”.

Most azonban az őszi és téli hosszú estéket alkalmasnak találjuk arra, hogy a család, vagy az összegyűlt szomszédság közösen olvassa képes „szövetkezeti taglapunkat”, hogy megtanulja a legkisebb faluban élő szövetkezeti tagunk is a szövetkezettel szemben való köteletségét és megismerje azt a hatalmas szövetkezeti láncolatot, ami az egész világot átfogja.

150 millió családfő van ebben az óriási szövetkezeti családban. 80 ezerre megy a romániai „Hangya” szövetkezeti családok száma. Ha egy családot átlag négy taggal számítunk, 320 ezer ember van bekapcsolódva szövetkezeti életünkbe. Hatalmas szám, aminek még az sokszorozná meg erejét és jelentőségét, ha mindannyian izig-vérig, önludatos tagjai lennének szövetkezeteinknek.

Arra akar megtanítani e képes „szövetkezeti taglap”, hogy álljon mind a 320 ezer szövetkezeti tag igazi hűséggel, kitartással az ő „Hangya” Szövetkezete mellett.

Ne menjen senki közülünk idegen boltba vásárolni, mert azzal sajátmagát szegényíti. Ébredjen tudatára minden szövetkezeti tag, hogy a szövetkezet a közérdeket szolgálja és csak ezekre lehet gazdasági szervezetségünket továbbépíteni.

A mai nehéz viszonyok között a kisemberek csak szövetkezetben tömörülve állhatnak meg az élet sodrában. Nem elég azonban a cégtábla. A meglévő szövetkezetek mellett ott kell álljon a tagok táborra szívvel-lélekkel.

Meg kell lássuk a külföldi sok-sok milliárdos szövetkezeti vagyonekat, melyek apró, hűséges szövetkezeti vásárlásokból eredtek s követnünk kell szövetkezeti testvéreink által megjelölt utat, mely füstölő szövetkezeti gyárkémények között vezet a jólét felé.

Vásároljunk a szövetkezetben!

A falusi gazdának és háziasszonynak különösen ősszel a termény- és állatértékesítés idején van nagyobb összegű bevétele. A gazda a cséplés után, az őszi vásárok idején viszi piacra gabonáját, eladásra kerülő állatait, míg a háziasszony a felesleges baromfiakból, gyümölcsből, veteményből igyekszik „pénzt csinálni”.

Az őszi bevételeknek azonban már előre ki van számítva a helye. Cipő, ruha, gyapot-fonal, talp, cukor, petrolium, só és még hányféle dolog kell télire a háztartás részére. Aztán meg az eke is megvásárolt, ujjal kell kicserélni, a töröttágu villa is mást vár s még mennyi szerszámot: fűrész, fejszét, fűrészreszelőt kell pótolni a gazdaságban.

Ilyenkor még a legkisebb gazdaságban illetve háztartásban is bevásárolnak jónéhány száz leire, sőt legtöbb háznál az őszi bevásárlás több ezer leire is felmegy. Meg kell azonban jól gondolni és fontolni minden számító gazda és minden takarékos háziasszony, hogy hol szerzi be szükségleteit és kinek adja nehéz verejtékkel szerzett pénzét.

Mindenki igyekszik olcsón beszerezni és azért mégis jó árut venni. Pedig legtöbbször beigazolódik az a régi igazmondás: „Olcsó husnak, hig a leve”. Különösen azok szokták megjárni, akik, amint városban ezt-azt eladtak, annak az árát ott helyből el is vásárolják. Bemennek abba az üzletbe, ahol legtöbbet lehet alkunni. Amikor pedig otthon előveszik az árut, akkor látják, hogy az bizony silányabb, mint a szövetkezet áruja, de még a méréshez is szó férhet. Az ilyen ember nemcsak azzal károsodott meg, hogy gyengébb árut kapott, hanem azzal is, hogy pénzét idegennek adta, akkor, amikor neki otthon szövetkezete van.

A megfontolt, előrelátó gazda és háziasszony nem szabad pénzével idegen boltokba. Tudja azt, hogy az a pénz, amit idegen városban, boltban kiadott, az semmiféle formában hozzá vissza nem kerül.

Minden gazdának és háziasszonynak tudnia kell azt, hogy amikor a községben fogyasztási szövetkezetet alakítottak, az alapítókat kettős cél vezette:

1. A szövetkezeti tagokat jó, megbízható áruval ellátni méltányos áron és a községben az árakat szabályozni.

2. A szövetkezet tisztanyereségét a tagok kulturális fejlődése és gazdasági előhaladása érdekében felhasználni. Vagyis az árukon elért nyereség ne kerüljön idegen kézbe, ne szolgálja egyeseknek a megvagyonosodását, hanem az összes vásárlók boldogulását, a közérdeket.

Aki tehát bevásárlásait a szövetkezetben végzi, az nemcsak jóminőségű árut kap, pontosan kimérve, hanem egyúttal a közvagyonot is gyarapítja, a közérdeket is szolgálja, amiről

sok száz szövetkezetünk saját háza, vásárlási visszatérítése, a falu lakossága előhaladása érdekében gyakorolt jótéteménye beszél.

A szövetkezetek ma a falu gazdasági erősségei. Azok köré kell csoportosítani minden erkölcsi és anyagi erőt. Egy bani értékű árut nem szabad az öntudatos szövetkezeti tagnak idegen kereskedésben vásárolnia.

A szövetkezet a községnek, a tagoknak hű tükörképe. *Ott ahol a tagok a pénzüket nem hordják idegen helyre, ott a szövetkezetnek saját háza van s még ma is gyarapítja a napról-napra a közvagyont.*

Ezt különösen be kell lássa és meg kell fontolja minden jó gazda és háziasszony. *Ne vigye pénzét az őszi nagyobb bevásárlások alkalmával senki idegenekhez, hanem menjen a saját szövetkezetébe vásárolni, amely minden tagnak egyformán tulajdona.* Ezek a naponkénti apró vásárlások kell hatalmas milliókká növeljék a szövetkezeti közvagyont, ami majd a következő nemzedéknek jobb életviszonyokat fog biztosítani.

A magyarbükki „Hangya” Szövetkezet negyedszázados ünnepélyével kapcsolatban lóversenyt is rendeztek, melyen a szomszédos községek is résztvettek. A lóversenyen Fülöp Sándor istvánházi legény, lipiczai szürke lovon lett az első, míg második Vass Márton és harmadik Parajdi János magyarbükki legények.

A „Hangya” Szövetkezet 25 éves jubileuma Magyarfenesen.

A kolozsmegyei Magyarfenes községnek emlékezetes ünnepe volt október 1-én. A szövetkezeti eszmének a diadalrajutását, a 25 éves összetartó szövetkezeti munkát ünnepelte a község népe. A huszonötével ezelőtt elvetett mag, csirába szökkent, gyökeret eresztett és a „Hangya” fogyasztási szövetkezet 25 év nehéz küzdelmei között nemcsak megállta a helyét, de mint árszabályozó intézmény, a lakosság anyagi gyarapodását is szolgálta.

Az ünneplő közönség zsufolásig megtöltötte a község ház nagytermét, ahol Ürmösi József központi igazgató tartott az ünnepélyhez méltó, nagyszabású beszédet, számtalan példát hozva fel, melyek a szövetkezetek előnyeit igazolták. Meskó Károly ig. tanító, szöv. elnök a nap

jelentőségét méltatta. Kis B. Sándor szöv. tag, a szövetkezet 25 éves történetét ismertette. Koréh Sándor szöv. ellenőr a „Hangya” Központ és Unió nevében köszöntötte a jubiláló szövetkezetet, annak Vezetőségét és tagjait. Gábor László szöv. tag, Vári Domokos: Egymás kezét fogjátok, című versét szavalta, átérve a vers mély szövetkezeti tartalmát. Az ünnepély műsorát László Erzsébet és Gaskó István ügyes szavatai és a Dalkörnek két szép énekszámát egészítették ki.

A jólsikerült szövetkezeti ünnepélyt Meskó Károly szöv. elnök zárta be, további öntudatos munkára, összetartásra buzdítva a jelenlevőket az elkövetkező 25 esztendő alatt is.

Aki takarékoskodni akar és ismeri melyik a jóminőségű áru, az csak a „Hangya” szövetkezetben vásárol.

Merénylet Dollfuss osztrák kancellár ellen. Mult héten villámgyorsan járta be a hír az egész világot, hogy Dollfuss osztrák kancellár ellen nyílt utcán Bécsben merényletet követtek el. Szerencsére Rudolf Dertl 22 éves bécsi merénylő golyói nem ejtettek súlyosabb sebeket a népszerű kancelláron, akit nemcsak az Osztrák-állam polgárai szeretnek, hanem az egész világ államainak vezető emberei is nagyra becsülnék. A merénylőt a kancellár kíséretében levő pénzügyminiszter tette ártalmatlanná. Az egyik golyó a kancellár bal felső karját találta, míg a másik a tüdő alatt hatolt be Dollfuss kancellárt a szerencsés kimenetelű merénylet után a világ minden részéről melegen üdvözölték.

Harmincezer ember a tokaji szüreten. Ismeretes, hogy Tokaj-hegyalján teremnek a világhírű tokaji borok. Ennek tulajdonítható, hogy a tokaji szüret valóságos ünnep szokott lenni, melyre a vendégek ezrével érkeznek távoli városokból, sőt még külföldről is. Tokajon a mult héten tartották a szüretet s arra több mint 30 ezer ember érkezett. A vendégeket külön vonatok szállították a szüretre.

Közepes tengeritermésre van kilátás. Az idén a sok eső, a rendkívül hideg időjárás miatt a kukorica az egész országban gyengén fejlődött. A szeptemberi melegek azonban sokat javítottak a kukoricatermésén, úgy hogy a földmivelésügyi minisztérium jelentése szerint az országban általában féltérmetre van kilátás.

70 millió dolláros hid. A világ legnagyobb és legrágább hidját tervezik Amerikában. Az egyesült államok egyik országának Kaliforniának fővárosa San-Francisco egy félszigeten épült, ami a kaliforniai aranymezők révén gyors fejlődésnek indult. Tekintve hogy ez a félsziget hosszan párhuzamosan halad a szárazfölddel, a növekedő forgalom gyorsabb lebonyolításáért elhatározták, hogy a félszigetet és a szárazföldet hiddal kötik össze. A hid 8 km. hosszú lesz és 70 millió dollárba (840 millió lejbe) fog kerülni. A hid építésénél egyszerre 12 ezer embert foglalkoztatnak és így ezzel a munkanélküliség kérdését is megoldják.

Őszi teendők a gyümölcsösben.

Aki azt akarja, hogy gyümölcs-fája egészséges, annak gyümölcse ép, sértetlen piacképes legyen, az az év minden szakában talál tennivalót a gyümölcsösében. Ha elmulasztjuk a védekezést, akkor a különböző rovarok, gombabetegségek annyira elszaporodnak, hogy a gyümölcsös-kert termését mindig tönkreteszik.

Ősszel különösen fontos a hullott gyümölcs felszedése. A lehullott gyümölcs mind férges, mert az *almamoly hernyója* tanyázott (vagy még mindig benne tanyázik) az ilyen gyümölcsben. Még akkor is veszedelmet jelent a hullott gyümölcs, ha nincsen már benne a hernyó, mert a hernyórágta sebbe a különböző penészspórák ütnek tanyát. Különösen a *monolia* gombabetegségnek — ami az idén nagyon megtámadta gyümölcsöseinket — igen jó melegágya a hernyórágta gyümölcs. Rothadási baktériumok is bőven tanyásznak a hullott gyümölcsben és veszélyeztetik a fán lévő többi termést is.

Ha a hullott gyümölcsben még benne van a molyhernyó, akkor az a földön heverő gyümölcsből kijön, mielőtt az teljesen rothadásnak indulna és újra felmászik a fára, hogy egy másik gyümölcsbe furakodjék bele. *Ha tehát a hullott gyümölcsöt nem szedjük össze naponta, akkor a fáinkon lévő ép gyümölcsöt tesszük ki annak, hogy az is „megférgesedjék” és rothadásnak induljon, „megpenészedjen”.*

A naponta összeszedett és már érett gyümölcs, mint „rétes-alma” értékesíthető a piacon, vagy pedig „megtörjük” és kipréseljük almbornak, melyből kitűnő almaecetet, „gyümölcssecetet” készíthetünk. A hullott gyümölcsöt aszalásra is felhasználhatjuk.

A hullott gyümölcsből kijövő hernyó a fára való feljutása közben megpihen; ezen pihenőre buvóhelyet keres magának a kéreg repedéseiben, hogy védve legyen ellenségeitől és az időjárás viszontagságaitól. Ezt a tulajdonságát kell felhasználnunk az irtásukra. A buvóhelyet semmisítsük meg (kéregtisztítás) és készítsünk mi olyan buvóhelyet, melyben meg is foghatjuk és el is pusztíthatjuk. Ilyen buvóhely a hernyófogó kötél. Ez készülhet szénából, szalmából, gyaluforgácsból, fő az, hogy a nedvességtől védve legyen a fán. A fogókötél felé tehát *védőtetőt* kell kötni, ami a beázástól megvédi. Az ilyen *hernyófogó kötélbe* nemcsak a „kóborló” *almamoly-hernyó* huzódik bele, hanem az is, amelyik már bebábozódásra

érett és jóbábozódó helyet keres magának. A közelgő tél ellen szintén a hernyófogókötélben keresnek védelmet és téli szállást: az *almaszelvény*, és egy másik kártevő a *bimbólikasztó bogár*.

A hernyófogókötéleket október végéig 10 naponként vizsgáljuk meg és a bennük lévő kártevőkkel együtt égessük el s tegyünk ujakat helyettük. Ha már az idő hidegebbre fordult, akkor a hernyófogókötéleket nem vesszük le egészen *január elejéig*, amikor az összes hernyófogókötéleket leszedjük és az abban összegyűlt kártevőkkel együtt elégetjük.

Nem szabad elmulasztani a hernyógyűrűk felkötését sem, amelyekkel a *téli araszolókat* akadályozzuk meg abban, hogy feljussanak a fára s tojásaikat lerakják a rügyek mellé. A hernyóenyvet mindig papirosra kenjük és úgy kössük azt tel a fa derekára, még pedig a sima törzsre, hogy mellette ne tudjon a fa koronájára feljutni az *araszoló-nőstény*. Legjobb a kéreg egy részét agyaggal „simára” kenni és erre a részre kötni az enyvgyűrűt. A levételnél mindig vizsgáljuk meg az enyvgyűrű helyét, mert a fára feljutni nem tudó nőstény pillé ide is lerakja tojásait. Az ilyen világos zöld színű araszoló pillétojásokat feltétlenül pusztítsuk el.

A gyümölcsfákon lévő száraz, elpusztult ágakat ne fejszével vágjuk

le, hanem fűrészszel és a vágás felületét késsel simítsuk le, a sebhelyet kenjük be kátránnyal, vagy oltóviasszal, hogy a seb szépen gyógyuljon be. Ha nem kenjük be a sebet védőréteggel az *elrákosodik*, vértetű és pusztító gombacsirák fertőzik meg.

Ha a fatörzsén, vastagabb ágain apróbb lyukakat látunk, mintha valaki seréttel lőtt volna bele, akkor a *kéregszú* (kis- és nagy kéregszú) kártételével állunk szembe. Ha a kártétel kisebb foltokon jelentkezik, akkor a megtámadott részt éles késsel lekaparjuk és 20%-os gyümölcsfakarbolineummal bekenjük. A beivódó karbolincum az ott lévő szúlárvákat elpusztítja. Ha azonban az egész fakérge „szúhos”, akkor csak a fa kivágása segít. A levágott ágakat, fát égessük el a tél folyamán, mert tavasszal (március—április) a szúlárvák ismét kirajzanak és újabb fákat fertőznek meg.

Lombhullás után a leveleket ne hagyjuk a gyümölcsösben, — mert a lehullott lombon sok gombabetegség telet át, ami tavasszon újra fertőz, — hanem gereblyéljük össze és égessük el. Ezenkívül a fa koronájának az alját minden ősszel ássuk fel.

Az a gyümölcsstermelő, aki a jövő évi gyümölcsstermését biztosítani akarja a kártevők ellen, az őszi védekező munkálatokat ne mulasztja el, mert csak így lehet egészséges fát nevelni, szép, piacképes gyümölcsöt termelni.

Nagyszabású ünnep keretében tartották meg a magyarbükki (Kisküküllő m.) „Hangya” Szövetkezet 25 éves jubileumát. Ezer embernyi tömeg vett részt a délutáni népnepélyen, melyen ökorhajtó-verseny is volt. Képünk az ökorhajtó versenyen résztvevő fogatok egy részét mutatja be. A versenyben első lett Biró István, második Kocsis Lőrinc, harmadik Porkoláb Ferenc.

Kérjen „Hangya” cipőkrémet!

Szép fényt ad! Puhán tartja a bőrt!! Mégis olcsó!!!

Alma egyszerű aszalása.

Almaaszalványnak felhasználhatjuk az olyan hullott gyümölcsöt is, amelyik már eléggé érett. Különösen alkalmas aszalvány készítésére az édes ízű alma, mint pl. a *Téli aranypármen* is. Az almát meghámozzuk, magházát és férges részét eltávolítva, ujnyi vastag szeletekre vágjuk és gyengén-sós vízbe tesszük, hogy meg ne barnuljon.

Egyszerre sok almát ne hámozzunk meg, hanem a hámozást és szeletelést gyorsan végezve dobjuk a sós vízbe, hogy a gyümölcs meg ne barnuljon. 5—6 perc után a szeleteket a vízből kiszedjük és rostán megszikkasztjuk. Azután tiszta papírral bélelt szárítódeszkákra rakjuk, egymás mellé egy rétegben, úgy, hogy *a szeletek csak egymás mellett legyenek, de egymásra ne tapadjanak.* Az így rétegesen alma-szeletekkel megrakott szárító deszkákat napos helyre állítjuk, ha az almát napon aszaljuk meg. Időnként a szeleteket megforgatjuk, hogy a nap minden oldalról mielőbb érje. Ilyen egyszerű módon is kifogástalan aszalványokat nyerünk, amelyek házi használatra teljesen megfelelnek.

A gyümölcsös talajművelése.

Gyümölcsösök talaját nem csak ültetés előtt, hanem azután is állandóan munkálnunk kell és a talajművelési módokat három csoportba osztjuk: 1., ültetési előkészítő talajmunkákra, 2., gyümölcsösök talajának őszi-, 3., gyümölcsös talajának nyári megmunkálására.

Minden gyümölcsültetés előtt az egész területet szántassuk fel vagy ássuk fel, egyszóval ott gyepet vagy megmunkálatlan területet ne hagyjunk. Az ültetések helyén megfelelő méretű gödröket ássunk. A fiatal fák közét éveken keresztül míg a fák megerősödnek kapásnövények termesztésére használjuk fel, vagy ha erre semmiképp sem alkalmas, akkor is időnként a talajt szántassuk fel. Idősebb gyümölcsösökben a fák közeit ásassuk fel vagy szántassuk fel hantosan, a rögöket boronálni fölösleges, mivel azokat a fagy amugy is szétválasztja. Necsak a fák körül ássuk fel a talajt, hanem teljes egészében munkáljuk meg. Az őszi ásást háromévenként alapos trágyázással kapcsoljuk egybe. A gyümölcsösök nyári talajmunkájához tartozik a rendszeres kapálás, amit a közöttük lévő kapás növényeknek, amugy is megadunk.

Ha fák között nem veteményezünk, akkor is buktassuk meg néhányszor a feltalajt, törjük fel sekélyen azért, hogy a téli talajnedvességet tartuk vissza a földben és annak elpárolgását akadályozzuk meg. Mig tehát ősszel mélyen ássuk vagy szántjuk a talajt, addig nyáron sekélyen kapálunk vagy szántunk a gyümölcsösfák között.

Fejtörő kicsinyeknek.

N	Á	T	U	G
K	E	S	Ö	E
Ö	P	E	N	Y

Bizonyos belülből kiindulva és csigavonalba haladva, egy jó közmondást ka punk.

Verses-rejtvény.

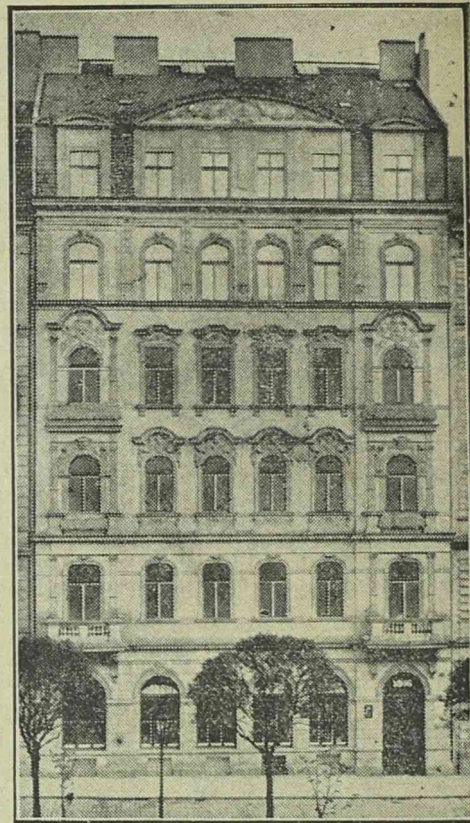
Madár neve van és nem madár,
Az ég felé ferdén meredve áll,
Ha feje mozdul néha lefelé:
A farka mindjárt mozdul fölfelé.

A lába mindig mozdulatlan áll,
Milyen csudás, furcsa egy madár!
Még ha meleg van, akkor sem iszik
Pedig vizet mer, egy nap százszor is.

Akik a helyes megfejtést egy levelező-lapon beküldik, azon iskolás gyermekek között 1934. évi képes „Hangya” naptárt, Szövetkezeti-kalét és képes mesés füzeteket fogunk kisorsolni.

Gyenge az almatermés. Az idén a gyümölcstermés általában gyengén sikerült. Különösen alma sokhelyen egyáltalán nincs, mert a rossz időjárás miatt számos gyümölcsbetegség lépett fel, ami éppen az almatermésben tett rendkívüli károkat.

Az oroszok felülmúlták Piccard professzor rekordját. Ismeretes, hogy Piccard professzor emelkedett eddigéig legmagasabbra a légürben. Az ő magassági rekordja 16.201 méter volt. Nemrég az orosz szovjet is építettett egy hatalmas léggömböt, melynek köbtartalma 25 ezer köbméter. A léggömbhöz volt erősítve a 240 m. széleségű fémgondola, amelyben három mérnök szállt fel. A végzett mérések szerint állítólag 19 ezer méter magasságig jutottak s így túlszárnyalták Piccard professzor eddigi rekordját.

A G.E.C. szövetkezetek központja Prágában.

Csehországban a német G. E. C. szövetkezeteknek külön szervezete van. A Prágában székelő Központnak 6 Áruraktára van s kötelékébe 1931-ben 171 szövetkezet tartozott 1450 fiókkal. A központ 1931 évi áruforgalma meghaladta 1 milliárd 590 millió lejt.

A tagok öntudatos szövetkezeti vásárlása hatalmas szövetkezeti vagyonnak vetette meg az alapját, amiből különféle gyárak épültek, melyek 1931-ben 280 millió lej értékű árut hoztak forgalomba. Így a G. E. C. szövetkezeteknek kávépótlék, cukorka, csokoládé és marmaladégyára van Neratovitzban. Ezenkívül pedig más városokban: fehérnemű-, ruha-, vegyészeti-, gyümölcs- és főzelék-konzerv gyárak vannak és egy szövetkezeti gőzmalma. Szép eredményeket értek el a csehországi német szövetkezeti testvéreink, amit öntudatos szövetkezeti étellel, kizárólagos szövetkezeti vásárlással mi is elérhetnénk.

Őszi terményértékesítéskor fizessük meg tartozásainkat a fogyasztási szövetkezetnek, hogy előnyösebben szerezhessen be új árukat.